

Νικόλαος ΙΙ. Ἀνδριώτης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ*
(1906-1976)

Με βαριά τὴν ψυχὴ καὶ με τὴν καρδιά πνιγμένη ἀπὸ τὸ πένθος μας, ἐκτελῶ εὐλαβικά τὸ θλιβερὸ χρέος πού μοῦ ἀνέθεσε τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, νὰ σοῦ ἀπευθύνω τὸν ὕστατο χαιρετισμό, σεβαστὲ καὶ ἀγαπημένε συνάδελφε, Νικόλαε Ἀνδριώτη. Ὡς ἀργὰ χτὲς τὸ βράδυ ἤμασταν μαζί, καὶ ὕστερα ἦρθε ὁ παγερὸς χάροντας γιὰ νὰ σὲ πάρει μαζί του καὶ ἔτσι νὰ μείνει με τὸ θάνατό σου ἓνα μεγάλο κενό, πού δύσκολα θὰ ἀναπληρωθεῖ.

Τέκνο ἐκλεκτὸ τῆς ἁμοιρῆς Ἰμβρου, με τὴν ψυχὴ σου γεμάτη ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τοὺς καιμοὺς τοῦ ἀλύτρωτου Ἑλληνισμοῦ, ἦρθες ἐδῶ στὴ μακεδονικὴ γῆ, σὲ χρόνους μαύρης κατοχῆς, γιὰ νὰ ἀφιερώσεις τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς σου καὶ τῆς γόνιμης ἐπιστημονικῆς καὶ πνευματικῆς σου δραστηριότητάς σου στὸ Πανεπιστήμιο καὶ στὴν Ἑταιρεία μας. Πράος καὶ γλυκός, καθῶς ἦσουν, ἔγινες ἀμέσως ἀγαπητὸς στοὺς φοιτητές, στοὺς συναδέλφους καὶ στοὺς συνεργάτες σου. Ποιὰ ἀρετὴ σου νὰ πρωτοθυμόμαστε; τὴν ἔξοχη καὶ ὑπεύθυνη ἐπιστημοσύνη σου; τὸν πατριωτισμὸ σου καὶ τὸ πάθος σου γιὰ τὰ ἔθνικά μας θέματα; τὸν ἀλύγιστο, μπροστὰ σὲ καθετὶ τὸ μὴ ὀρθὸ καὶ δίκαιο, χαρακτήρα σου; τὴ σεμνότητά σου καὶ τὴν καθάρια καὶ νηφάλια σκέψη σου; Τί μπορούμε νὰ ξεχάσουμε ἀπὸ σένα, τώρα πού φεύγεις ἀπὸ κοντά μας, ὅλοι ὅσοι εὐτυχίσαμε νὰ συνεργαστοῦμε στὸ πλάι σου; τὴν ψυχικὴ σου ἀνδρεία ἢ τὸ ἀγνὸ σου φρόνημα; τὴν πίστη καὶ τὴ συνέπεια σ' ὅσα πρέσβευες, ἢ ἀκόμη ἐκείνη τὴν ἀνεπανάληπτα γαλήνια καὶ γοητευτικὴ ὁμιλία σου, πού ἀντηχεῖ ἀκόμη στ' αὐτιά μας; Σὲ γνωρίσαμε σὰν ἄριστο, ἀφοσιωμένο καὶ στοργικὸ οἰκογενειάρχη, σὰν ἀβρὸ καὶ διακριτικὸ συνεργάτη, σὰν ἐπιστημονικὸ ὀδηγὸ καὶ σύμβουλο ἀνεκτίμητο, σὰν προσωπικότητα πνευματικὴ ἀπὸ τίς λίγες πού εἶδε τούτη ἐδῶ ἡ πόλη.

Εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ εἶμαι δίπλα σου δύο ὀλόκληρα χρόνια στὸ συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου· καὶ κατόπι θυμᾶμαι με πόσο ἐνθουσιασμὸ με ὑποδέχτηκες στὸ συμβούλιο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Μόλις πρὶν λίγους μῆνες, ὅταν ἐκλήθηκα νὰ σὲ ἀντι-

---

* Τὸ κείμενο πού ἀκολουθεῖ εἶναι ὁ ἐπικήδειος, ὅπως ἀκριβῶς ἐκφωνήθηκε στίς 30.9.76 ἀπὸ τὸν ἀντιπρόεδρο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν κ. Ἀντώνιο-Αἰμίλιο Ταχιάο.

καταστήσω στη θέση του αντιπροέδρου, με συγκίνηση πολλή θυμᾶμαι πῶς ἀνέτρεψες τὶς ἀντιρρήσεις μου, ἐπιμένοντας πῶς ἡ σκυτάλη πρέπει νὰ περάσει στὴ γενιά πὺ ἀκολουθεῖ τὴ δικιά σου. Ἦταν καὶ αὐτὸ ἓνα δείγμα τοῦ ὑπέροχου χαρακτήρα σου, τῆς ἀνοιχτοσύνης καὶ τῆς προοδευτικότητας πὺ σὲ διέκριναν.

Ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν σοῦ ὀφείλει πάρα πολλά, ἀμέτρητα, πὺ τώρα μὲ τὸ χαμό σου θὰ τὰ νιώσουμε πιὸ βαθιά. Τὴν ὑπηρετήσεις μὲ ὄλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς σου, νιώθοντας πάντα τὰ πολλά τῆς προβλήματα σὰν προσωπικά σου προβλήματα. Ἔδινες σὲ κάθε ἀγώνα τοῦ πνευματικοῦ στίβου καὶ ἓνα κομμάτι τῆς καρδιάς σου, πὺ χτὲς πιά κενώθηκε ὀλότελα, ἀλλὰ καὶ παντοτινά.

Μαζεμένοι γύρω ἀπὸ τὴ σορό σου, μαθητές, συνάδελφοι, συνεργάτες καὶ ἑταῖροι, σοῦ δίνουμε τὸ στερνὸ ἀσπασμὸ καθὼς μᾶς φεύγεις γιὰ τὴ χώρα τῶν μακάρων. Σὲ λίγο ἡ ἐλαφριά μακεδονικὴ γῆ θὰ σοῦ προσφέρει φιλόξενα τὴν τελευταία σου κατοικία «ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθεν». Τὸ στεφάνι τῆς Ἑταιρείας μας, πὺ καταθέτω ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἄς συμβολίζει τὴν ἀγάπη μας γιὰ σένα, καὶ τὰ λουλούδια του ἄς μᾶς θυμίσουν τοὺς λόγους τοῦ Θουκυδίδη, πὺ τόσο ταιριάζουν σὲ σένα, τὸ μαχητὴ τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα: «Ἐν τῇ μάχῃ ὅ,τι ἦν αὐτῶν ἄνθος ἀπώλωλει».

Ἄς εἶναι αἰώνια ἡ μνήμη σου, σεβαστὲ καὶ ἀγαπημένε μας συνάδελφε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ - ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΤΑΧΙΑΟΣ